

# تدریس موثر

راهنمای یادگیری اراندهندگان خدمات سلامت  
در دانشگاه ها و مراکز یادگیری عالی

---

مؤلف: سازمان بهداشت جهانی

مترجمان:

دکتر آریتا گشتاسبی - عضو هیئت علمی پژوهشکده علوم بهداشتی

جهاد دانشگاهی تهران

مریم نعمت اله زاده، زیبا مزاری

ویراستار علمی: دکتر اکبر رهنما - عضو هیئت علمی دانشگاه شاهد

زمستان ۱۳۸۹

---

سرشناسه : سازمان بهداشت جهانی World Health Organization  
عنوان و نام پدیدآور : تدریس موثر: راهنمای یادگیری مراقبان سلامت در دانشگاه‌ها و مراکز یادگیری عالی/ مولف سازمان بهداشت جهانی؛ مترجمان آریتا گشتاسبی؛ مریم نعمت‌اله زاده، زیبا مزاری؛ ویراستار اکبر رهنما.

مشخصات نشر : تهران: مشق شب، ۱۳۸۹.  
مشخصات ظاهری : ج. ۲۸۰ ص: مصور، جدول.

شابک : 978-600-5305-46-3

وضعیت فهرست نویسی : فیبا  
یادداشت : عنوان اصلی: Effective teaching: a guide for educating healthcare providers, 2005.  
یادداشت : واژه‌نامه.

موضوع : تدریس موثر -- دستنامه‌ها

موضوع : آموزش پزشکی

موضوع : پزشکی -- راهنمای آموزشی

شناسه افزوده : گشتاسبی، آریتا، ۱۳۴۷-، مترجم

شناسه افزوده : نعمت‌اله زاده، مریم، ۱۳۶۲-، مترجم

شناسه افزوده : مزاری، زیبا، مترجم

شناسه افزوده : رهنما، اکبر، ۱۳۲۲-، ویراستار علمی

شناسه افزوده : سازمان بهداشت جهانی

شناسه افزوده : World Health Organization

رده بندی کنگره : ۱۲۸۹: ۳۱/۲/۲۵ LB1۰

رده بندی دیویی : ۳۷۱/۰۲

شماره کتابشناسی ملی : ۱۲۲-۲۱۲

## انتشارات مشق شب

نام کتاب: تدریس موثر

مؤلف: سازمان بهداشت جهانی

مترجمان: دکتر آریتا گشتاسبی، مریم نعمت‌اله زاده و زیبا مزاری

ویراستار علمی: دکتر اکبر رهنما

صفحه آرائی و تنظیم متن: انتشارات مشق شب (مسعود افروزی)

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول/ زمستان ۸۹

چاپ: مشق شب

قیمت: ۷۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۰۵-۴۴-۳

حق چاپ محفوظ و مخصوص ناشر می باشد.

نشانی مرکز نشر و پخش: تهران، میدان انقلاب، ابتدای

خیابان قدس، ساختمان آنتول فرانس (شماره ۳) واحد ۱۱

تلفن تماس: ۱۷-۶۶۹۶۲۵۱۶-۶۶۴۸۸۸۲۰

mashgheshab84@gmail.com

بسم الله الرحمن الرحيم

آموزش علوم پزشکی علم مستقلی است که با محتوای علمی مورد آموزش بدون ارتباط است. شما چه بخواهید جراحی درس بدهید و یا گاستروانترولوژی و یا علوم پایه و بیولوژی مولکولی، نیازمند دانستن علم آموزش پزشکی هستید. در آموزش باید بدانید محتوا را چگونه اولویت‌بندی می‌کنید، چگونه دسته‌بندی می‌کنید و آن را چگونه و به چه گروه هدفی به عنوان گروه فراگیر منتقل می‌کنید.

۳۰ سال قبل در ایران اثری از این علم در دانشگاه‌ها موجود نبود. در سال‌های قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، تنها در دانشگاه شیراز آموزش پزشکی به صورت حاشیه در دانشکده پزشکی و پرستاری تدریس می‌شد و شاید این تنها چراغ روشنی بود که میدان جدیدی را فراوری معلمان و متعلمان روشن می‌کرد.

اما پس از پیروزی انقلاب اسلامی به اهمیت موضوع پی برده شد و کانون‌های علمی برای نشر آموزش پزشکی تشکیل شد. در نتیجه یک به یک چراغ‌ها روشن شدند و یادگیران و معلمان در محیط روشن به چگونگی انتقال مفاهیم علمی مشغول شدند. ابتدا از بخش ارزشیابی کار شروع شد و روش‌های امتحان عملی‌تر شد، امتحان‌های چهار سوالی استاندارد شدند و سپس روش‌های دیگری در قالب OSCE و کارگاه‌های عملی شکل گرفت. پس از امتحان گرفتن نوبت درس دادن رسید و روش‌های مختلف علمی و آموزشی فراگیر شد. اقدامات زیر ساختاری شروع شد و بعضی از دانشگاه‌ها مسئول تربیت نیروهای شدند که بار این مسئولیت را به دوش بگیرند. امروز مملکت چراغانی شده است و تعداد زیادی نیروی جوان بار آموزش پزشکی را برعهده گرفته‌اند اما هنوز شعله‌های عاشقانه آنها نتوانسته است به راهی دل‌های بعضاً سرد متخصصان بالینی را گرم کند. لذا هنوز تلاش ارزشمندی است و ضروری راه‌های زیادی نیز باید طی شود تا برنامه‌های مختلف آموزشی در کشور مبتنی بر نیازهای جامعه و عالمانه گردد.

مشتاقانه چشم به دستان و اندیشه‌های دلسوزان بسته‌ایم و خوشحالیم که امروز مکتوب‌های را به شما معرفی می‌کنیم که حاصل زحمت متخصصان ارزشمند و بین‌المللی سازمان جهانی بهداشت است. زحمت دلسوزانه ترجمه این اثر را به خانم‌های عزیز سرکار خانم مریم نعمت‌الله زاده و سرکار خانم زیبا مزاری صمیمانه تبریک می‌گویم و ماندگاری کلام و قلم آنها را در حوزه آموزش پزشکی آرزو مندیم. سرکار خانم دکتر آریتا گشتاسبی و جناب آقای دکتر اکبر رهنما توانسته‌اند بخوبی این دو همکار جوان را در نیل به هدف مقدسشان کمک کنند. امیدوارم حاصل این زحمات به نحو مطلوب به گروه‌های آموزشی در سراسر کشور منتقل شود که نتیجه آن ارتقای کیفی آموزش پزشکی و ارتقای سلامت مردم خواهد بود.

من الله التوفيق و عليه التكلان

دکتر محمداسماعیل اکبری

استاد دانشگاه

رئیس انجمن علمی آموزش پزشکی ایران

پاییز ۱۳۸۹

## فهرست مطالب

پیشگفتار..... ۱۲

### فصل اول: مبانی یادگیری ارائه‌دهندگان خدمات سلامت

|                                                                                   |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----|
| مقدمه.....                                                                        | ۱۸ |
| اصول راهنما در یادگیری ارائه‌دهندگان خدمات سلامت.....                             | ۱۹ |
| رویکردهای مؤثر در زمینه تدریس و یادگیری.....                                      | ۲۳ |
| چالش‌های موجود در زمینه یادگیری ارائه‌دهندگان خدمات سلامت.....                    | ۳۱ |
| این کتاب چگونه می‌تواند برای بهبود بخشیدن به یادگیری مورد استفاده قرار گیرد؟..... | ۳۲ |
| جمع‌بندی.....                                                                     | ۳۳ |

### فصل دوم: تدوین اهداف یادگیری

|                                                                             |    |
|-----------------------------------------------------------------------------|----|
| مقدمه.....                                                                  | ۴۰ |
| شناسایی دانش، مهارت‌ها و نگرش‌هایی که باید در دوره درسی شما آموخته شود..... | ۴۱ |
| نوشتن اهداف درس.....                                                        | ۴۳ |
| نوشتن اهداف حمایتی.....                                                     | ۴۵ |
| جمع‌بندی.....                                                               | ۴۸ |

### فصل سوم: طرح درس (تدریس)

|                                      |    |
|--------------------------------------|----|
| مقدمه.....                           | ۵۲ |
| تهیه برنامه تفصیلی دوره درسی.....    | ۵۳ |
| برنامه‌ریزی برای سنجش دانشجویان..... | ۵۶ |
| انتخاب روش تدریس.....                | ۶۹ |
| انتخاب و بازسازی مواد یادگیری.....   | ۷۳ |
| تهیه جدول زمانی برای دوره درسی.....  | ۷۸ |
| جمع‌بندی.....                        | ۷۸ |

## فصل چهارم: فراهم‌سازی محیط تدریس

|     |                                                     |
|-----|-----------------------------------------------------|
| ۹۰  | مقدمه                                               |
| ۹۱  | فراهم‌سازی محیط کلاس درس                            |
| ۹۲  | فراهم‌سازی شرایط تمرین در محیط بالینی شبیه‌سازی شده |
| ۹۷  | انتخاب مرکز تمرین بالینی                            |
| ۹۸  | آماده کردن محیط تمرین بالینی                        |
| ۱۰۰ | جمع بندی                                            |

## فصل پنجم: فراهم‌سازی و بکارگیری ابزار دیداری - شنیداری

|     |                                                                     |
|-----|---------------------------------------------------------------------|
| ۱۰۴ | مقدمه                                                               |
| ۱۰۵ | استفاده از تخته تحریر                                               |
| ۱۰۶ | استفاده از فلیپ چارت                                                |
| ۱۰۷ | تهیه و استفاده از طلق‌های شفاف                                      |
| ۱۱۰ | آماده کردن و استفاده از اسلاید                                      |
| ۱۱۱ | استفاده از فیلم ویدئویی                                             |
| ۱۱۴ | استفاده از رایانه برای فراهم‌سازی و نمایش ابزارهای دیداری - شنیداری |
| ۱۱۵ | جمع بندی                                                            |

## فصل ششم: فراهم‌سازی و اجرای روش تدریس تعاملی

|     |                                                      |
|-----|------------------------------------------------------|
| ۱۲۰ | مقدمه                                                |
| ۱۲۱ | برنامه‌ریزی یک ارائه تعاملی                          |
| ۱۲۱ | مقدمه (معرفی) یک ارائه تعاملی                        |
| ۱۲۳ | استفاده از مهارت‌های ارائه مؤثر                      |
| ۱۲۵ | استفاده از تکنیک‌های سؤال کردن در طی یک ارائه تعاملی |
| ۱۲۷ | جمع‌بندی یک ارائه تعاملی                             |
| ۱۲۷ | جمع‌بندی                                             |

## فصل هفتم: تسهیل یادگیری گروهی

|     |       |
|-----|-------|
| ۱۳۲ | مقدمه |
|-----|-------|

|                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------|-----|
| انتخاب، برنامه‌ریزی و اجرای فعالیت‌های یادگیری گروهی..... | ۱۳۳ |
| تدارک و اجرای روش تدریس ایفای نقش.....                    | ۱۳۵ |
| تدارک و اجرای یک مطالعه موردی.....                        | ۱۴۰ |
| تدارک و اجرای شبیه‌سازی بالینی.....                       | ۱۴۲ |
| اجرای بارش فکری.....                                      | ۱۴۶ |
| روش بحث گروهی.....                                        | ۱۴۸ |
| جمع‌بندی.....                                             | ۱۵۱ |

## فصل هشتم: مدیریت رشد مهارت‌های ارائه خدمات سلامتی

|                                                        |     |
|--------------------------------------------------------|-----|
| مقدمه.....                                             | ۱۵۸ |
| گام‌های رشد مهارت‌ها.....                              | ۱۶۱ |
| تهیه و بکارگیری ابزارهای یادگیری مبتنی بر شایستگی..... | ۱۶۲ |
| معرفی و نمایش یک مهارت.....                            | ۱۶۷ |
| ساماندهی تمرین مهارت‌ها و ارائه بازخورد.....           | ۱۷۰ |
| جمع‌بندی.....                                          | ۱۷۶ |

## فصل نهم: مدیریت تمرینات بالینی

|                                                  |     |
|--------------------------------------------------|-----|
| مقدمه.....                                       | ۱۸۲ |
| انتخاب و آماده‌سازی مربیان بالینی و کارکنان..... | ۱۸۳ |
| هماهنگ کردن تمرینات بالینی.....                  | ۱۸۶ |
| هدایت جلسات تمرین‌های بالینی.....                | ۱۹۲ |
| پایش پیشرفت دانشجو.....                          | ۱۹۶ |
| جمع‌بندی.....                                    | ۱۹۸ |

## فصل دهم: فراهم‌سازی و اجرای سنجش دانش

|                                           |     |
|-------------------------------------------|-----|
| مقدمه.....                                | ۲۰۴ |
| انتخاب روش‌های سنجش دانش دانشجو.....      | ۲۰۵ |
| فراهم‌سازی سنجش دانش.....                 | ۲۰۸ |
| تهیه سؤالات برای آزمون‌های کتبی عینی..... | ۲۱۰ |
| اجرا و امتیازدهی سنجش دانش.....           | ۲۱۸ |

|     |                                                             |
|-----|-------------------------------------------------------------|
| ۲۱۹ | استفاده از نتایج ارزیابی برای بهبود بخشیدن به عملکرد دانشجو |
| ۲۲۰ | جمع‌بندی                                                    |

## فصل یازدهم: فراهم‌سازی و اجرای سنجش مهارت‌ها

|     |                                                    |
|-----|----------------------------------------------------|
| ۲۲۴ | مقدمه                                              |
| ۲۲۵ | انتخاب روش‌های سنجش مهارت‌ها                       |
| ۲۲۷ | فراهم‌سازی سنجش مهارت‌ها                           |
| ۲۳۱ | تهیه آزمون‌های عملی ساختارمند                      |
| ۲۳۲ | سنجش مهارت‌ها و امتیازدهی به آن                    |
| ۲۳۵ | استفاده از نتایج آزمون برای بهبود عملکرد دانشجویان |
| ۲۳۶ | جمع‌بندی                                           |

## فصل دوازدهم: پایش و اصلاح تدریس

|     |                              |
|-----|------------------------------|
| ۲۴۸ | مقدمه                        |
| ۲۴۹ | پایش تدریس                   |
| ۲۵۵ | شرکت در ارزشیابی‌های وسیع‌تر |
| ۲۵۹ | نحوه بازبینی و اصلاح یادگیری |
| ۲۶۱ | جمع‌بندی                     |
| ۲۶۳ | فرهنگ اصطلاحات کاربردی       |

## فهرست جداول، شکل ها و کمک - کارها

### فصل اول: مبانی یادگیری ارائه دهنده گان خدمات سلامت

- شکل ۱-۱. نمونه ای از شایستگی های اصلی برای کار مامایی ..... ۲۱
- شکل ۱-۲. تدوین و طراحی برنامه درسی ..... ۲۳
- جدول ۱-۱. بازخوانی آموخته ها با توجه به نوع فعالیت یادگیری ..... ۲۴
- شکل ۱-۳. چرخه یادگیری تجربی ..... ۲۸
- جدول ۱-۲. شایستگی های هدف هر فصل ..... ۳۴
- کمک - کار فصل اول: راهنمای استفاده از فصل های این کتاب ..... ۳۷

### فصل دوم: تدوین اهداف یادگیری

- شکل ۲-۱. نقش اهداف در کمک به تدریس ..... ۴۰
- شکل ۲-۲. ارتباط میان شایستگی های اصلی، هدف های درس و اهداف حمایتی ..... ۴۳
- جدول ۲-۱. افعال معلوم مورد استفاده برای اهداف یادگیری ..... ۴۶
- نمونه ۲-۱. نمونه شایستگی اصلی و اهداف درس تنظیم خانواده ..... ۴۸
- نمونه ۲-۲. نمونه شایستگی اصلی و اهداف کارآموزی بالینی نوزادان ..... ۴۹
- کمک - کار فصل دوم: راهنمای تدوین اهداف ..... ۵۰

### فصل سوم: برنامه ریزی برای تدریس

- شکل ۳-۱. ویژگی های ارزیابی پایا و روا ..... ۶۱
- جدول ۳-۱. انتخاب روش های ارزیابی برای یک دوره درسی تنظیم خانواده ..... ۶۶
- جدول ۳-۲. روش های متداول سنجش دانش دانشجویان ..... ۶۷
- جدول ۳-۳. روش های متداول سنجش مهارت های دانشجویان ..... ۶۸
- جدول ۳-۴. روش های تدریس رایج ..... ۷۰
- جدول ۳-۵. هدف درس: بعد از تکمیل این درس، دانشجویان قادر خواهند بود تا فعالیت های مربوط به تغذیه شیرخوار را حمایت، اصلاح و تقویت کنند ..... ۷۲
- شکل ۳-۲: دستنامه یادداشت برداری ..... ۷۴

- شکل ۳-۳. دستنامه ایجاد شده توسط رایانه ..... ۷۵
- شکل ۳-۴. قسمت‌های مهم یک برنامه زمانی و جدول دوزاژ برای آنتی بیوتیک خوراکی ..... ۷۶
- نمونه ۳-۱. برنامه تفصیلی و جدول زمانی دوره درسی تنظیم خانواده ..... ۸۳
- نمونه ۳-۲. برنامه تفصیلی و جدول زمانی برای دوره بالینی یک هفته‌ای درس نوزادان پایه ..... ۸۶
- کمک - کار فصل سوم: راهنمای تهیه برنامه تفصیلی و جدول زمانی برای یک دوره درسی ..... ۸۷

### فصل چهارم: فراهم سازی محیط تدریس

- شکل ۴-۱. نمای کلی از کارگاه مهارت‌های بالینی ..... ۹۶
- شکل ۴-۲. فرایند یادگیری ..... ۱۰۱
- کمک - کار فصل چهارم: فهرست بازیابی برای فراهم ساختن محیط درس ..... ۱۰۲

### فصل پنجم: فراهم سازی و بکارگیری ابزار دیداری - شنیداری

- نمونه ۵-۱. طلق‌های شفاف برای یک جلسه تنظیم خانواده ..... ۱۱۶
- نمونه ۵-۲. طلق‌های شفاف برای یک جلسه مراقبت‌های نوزاد ..... ۱۱۶
- نمونه ۵-۳. یک اسلاید برای دوره درسی مانا ..... ۱۱۷
- کمک - کار فصل پنجم: راهنمای استفاده از ابزارهای دیداری ..... ۱۱۸

### فصل ششم: فراهم سازی و اجرای یک ارائه سخنرانی

- کمک - کار فصل ششم: راهنمای استفاده از فصل‌های این کتاب ..... ۱۲۹

### فصل هفتم: اجرای یادگیری گروهی

- نمونه ۷-۱. ایفای نقش: یک کودک بیمار ..... ۱۳۹
- نمونه ۷-۲. مطالعه موردی: شیردهی و دیپروورا ..... ۱۴۲
- نمونه ۷-۳. موضوعات جلسات بارش فکری ..... ۱۴۸
- نمونه ۷-۴. شبیه سازی بالینی: کنترل خونریزی واژینال در اوایل بارداری ..... ۱۵۲
- کمک - کار فصل هفتم: انتخاب، تدارک و اجرای فعالیت‌های یادگیری گروهی ..... ۱۵۵

### فصل هشتم: ساماندهی رشد مهارت‌های ارائه مراقبت‌های سلامتی

- شکل ۸-۱. تلفیق مهارت‌ها در ارائه مراقبت‌های سلامتی ..... ۱۵۹
- شکل ۸-۲. گام‌های رشد مهارت‌های ارائه خدمات سلامتی ..... ۱۶۲

- شکل ۸-۳ یک دستنامه درباره نحوه دادن داروهای خوراکی در منزل ..... ۱۶۴
- شکل ۸-۴ یک ابزار یادگیری: چرخه اداره خونریزی / لکه‌بینی با مصرف قرص‌های جلوگیری از بارداری ترکیبی ..... ۱۶۵
- شکل ۸-۵ جزوه جدولی مانا ..... ۱۶۶
- کمک - کار فصل هشتم / شماره ۱: گام‌های مربوط به فرایند رشد مهارت‌ها ..... ۱۷۷
- کمک - کار فصل هشتم / شماره ۲: رشد مهارت‌های ارائه‌دهندگان خدمات سلامتی ..... ۱۷۹

### فصل نهم: ساماندهی تمرینات بالینی

- نمونه ۹-۱: کارنما برای دوره درسی تنظیم خانواده در برنامه درسی کارشناسی پرستاری ..... ۱۹۸
- نمونه ۹-۲: کارنما برای دوره درسی نوزادان در برنامه درسی کارشناسی پرستاری ..... ۱۹۹
- کمک - کار فصل نهم: برگه اطلاعات برای مربیان و کارکنان بالینی ..... ۲۰۰

### فصل دهم: فراهم‌سازی و اجرای سنجش دانش

- جدول ۱۰-۱: مزایا و معایب ساختارهای سوال ..... ۲۱۲
- کمک - کار فصل دهم: فهرست بازبینی برای تهیه، بکارگیری و امتیازدهی ارزیابی‌های پایانی دانش ..... ۲۲۱

### فصل یازدهم: فراهم‌سازی و اجرای سنجش مهارت‌ها

- نمونه ۱۱-۱: آزمون عینی چندایستگاهی در زمینه مانا ..... ۲۳۲
- نمونه ۱۱-۲: گزارش بازخوردی برای تمرین بالینی عمومی ..... ۲۳۷
- نمونه ۱۱-۳: گزارش بازخوردی برای تمرین بالینی عمومی ..... ۲۳۹
- نمونه ۱۱-۴: فهرست بازبینی برای ارزیابی عملکرد دانشجو در زمینه مانا ..... ۲۴۰
- نمونه ۱۱-۵: فهرست بازبینی برای ارزیابی یادگیری درباره داروها ..... ۲۴۲
- نمونه ۱۱-۶: فهرست بازبینی برای مهارت‌های بالینی DMPA با استفاده از سرنگ خود - بازدارنده ..... ۲۴۳
- کمک - کار فصل یازدهم: فهرست بازبینی برای فراهم‌سازی، اجرا و امتیازدهی ارزیابی‌های مهارت‌ها ..... ۲۴۵

### فصل دوازدهم: پایش و اصلاح تدریس

- نمونه ۱۲-۱: مصاحبه بازخوردی با دانشجو ..... ۲۵۲
- جدول ۱۲-۱: ارزشیابی نتایج برنامه‌های دانشگاهی: فرایند، نتایج، کارایی و اثرگذاری ..... ۲۵۷
- کمک - کار فصل دوازدهم: پایش و اصلاح تدریس ..... ۲۶۲

پیشگفتار

www.ketab.ir

## • پیشگفتار

فعالان عرصه سلامت نقش مهمی در اجرای برنامه‌ها و راهبردهای سلامت عمومی دارند. تجربه نشان داده است که ارائه اطلاعات به دانشجویان به شیوه‌ای که در دستورالعمل‌های بالینی رایج می‌بینیم، برای ایجاد تغییر در رفتار ارائه‌دهندگان خدمات سلامت کافی نیست. به علاوه، کسانی که خدمات بهداشتی ارائه می‌دهند اولین کسانی هستند که نیاز به تغییر و ارتقای عملکردشان را احساس کرده و از آن حمایت می‌کنند. پس باید به آنها فرصت ارتقای سطح دانش، مهارت‌ها و نگرش‌های خود از طریق یادگیری ضمن خدمت هدفمند (در مورد کسانی که قبلاً مشغول به کار بوده‌اند) یا یادگیری ماقبل خدمت قوی (در مورد مراقبان سلامت آینده) داده شود. به علاوه، خدمات سلامت باید ساختارها و فرایندهایی را ترویج کند که شاغلان حرفه ارائه‌دهندگان خدمات سلامت را در زمینه فعالیت‌های جدید و روزآمد پشتیبانی کند.

اهداف اصلی تقویت یادگیری ماقبل خدمت عبارت است از:

- ایجاد دانش و نگرش‌های مناسب با تکیه بر برنامه‌ها و راهبردهای سلامت عمومی؛
  - بهبود مهارت‌های عملی، به ویژه اجرای دستورالعمل‌های بالینی مبتنی بر شواهد؛
  - آماده‌سازی دانشجویان برای اجرا و پیروی از دستورالعمل‌ها و سیاست‌های بومی و کار در مراکز سلامت ملی.
- یک عنصر اساسی در سیستم یادگیری ماقبل خدمت، داشتن هیئت علمی واجد مهارت‌های تدریس مؤثر است. کتاب تدریس مؤثر برای ارائه‌دهندگان خدمات سلامت به عنوان راهنمایی برای کمک به اعضای هیئت علمی و تقویت مهارت‌های تدریس شان نگارش شده است. مخاطبان اصلی این کتاب اعضای هیئت علمی مراکز یادگیری پزشکی، پرستاری و مامایی و همچنین کادر سلامت می باشد.

برای تقویت مهارت‌های تدریس هیئت علمی و مربیان بالینی، دو فعالیت اساسی باید صورت گیرد. مدرسان و مربیان بالینی باید ابتدا دانش ضروری درباره مهارت‌های تدریس در کلاس و در بالین را کسب کنند. اطلاعات مربوط به این دانش در این کتاب ارائه شده است. مدرسان دانشگاه و مربیان بالینی همچنین باید فرصت‌هایی برای عمل به دانش و مهارت‌های نوآمخته خود در محیطی ایمن، تحت نظارت و کنترل شده داشته باشند. از آن جایی که درخواست از اعضای هیئت علمی و مربیان بالینی برای شرکت در دوره‌های فوق برنامه و ارائه مجموعه‌ای از دانش و مهارت‌های

مورد نیاز به آنها مشکل است، این کتاب به عنوان قسمتی از یک بسته یادگیری قابل استفاده در مراکز یادگیری و در عین حال خودآموز طراحی شده است. این بسته، همچنین راهنمای فراگیران و مجریان یادگیری (برای افراد مسئول در اجرای برنامه ارتقای هیئت علمی یا برنامه رشد مهارت‌های تدریس در مراکز مربوطه) است.

برای اجرای برنامه ارتقای هیئت علمی، مجموعه فعالیت‌های زیر توصیه می‌شود:

- اعضای برجسته هیئت علمی، مدرسان و/یا مربیان بالینی (در صورت امکان از هر مرکز یادگیری چند نفر) مواد یادگیری خودآموز مقدماتی یا اولیه مربوط به یک دوره یادگیری فوق برنامه در زمینه مهارت‌های تدریس را مطالعه می‌کنند.

- طی دوره یادگیری مهارت‌های تدریس به صورت فوق برنامه، برای شرکت‌کنندگان فرصت‌هایی به منظور تمرین مهارت‌های اساسی تدریس و به دنبال آن، تدوین برنامه عملی‌سازی ارتقای هیئت علمی یا برنامه رشد مهارت‌های تدریس در داخل مراکز یادگیری خودشان فراهم می‌شود.

- اعضای برجسته هیئت علمی، مدرسان و/یا مربیان بالینی برنامه ارتقای هیئت علمی یا برنامه رشد مهارت‌های تدریس را درباره دیگر اعضای هیئت علمی یا سایر مربیان بالینی در داخل مرکز یادگیری خود اجرا می‌کنند.

برنامه ارتقای هیئت علمی در هر مرکز یادگیری به طرق متعددی اجرا می‌شود:

- هیئت علمی و مربیان بالینی به کار با مواد یادگیری خودآموز و در صورت نیاز تعامل با اعضای برجسته هیئت علمی می‌پردازند. آنها باید برای پاسخ دادن و بحث در مورد سؤالات، بازبینی تمرینات و سپس مشاهده و کنترل فراگیران هنگام اجرای مهارت‌های تدریس جدیدشان در کلاس و/یا بالین در دسترس باشند.

- مدرسان برجسته هیئت علمی یک سری سمینار با فاصله‌های زمانی باز ارائه می‌دهند. تمرکز این سمینارها بر مهارت‌های اساسی تدریس است و اعضای هیئت علمی و مربیان بالینی شرکت‌کننده در سمینارها به کار با مواد یادگیری خودآموز می‌پردازند. طی این سمینارها در صورت امکان، اعضای برجسته هیئت علمی به نمایش عملی مهارت‌ها پرداخته و جلسات عملی را طراحی می‌کنند. آنها همچنین فراگیران را هنگام اجرای مهارت‌های جدید در کلاس و/یا بالین مشاهده و کنترل می‌کنند.

- مدرسان و مربیان بالینی کار با مواد یادگیری خودآموز را تکمیل می‌کنند. اعضای برجسته هیئت علمی سپس یک کارگاه سه تا چهار روزه تمرین مهارت‌های تدریس را راه‌اندازی می‌کنند. آنها همچنین فراگیران را هنگام اجرای مهارت‌های جدید در کلاس و/یا بالین مشاهده و کنترل می‌کنند.

برای دستیابی به اطلاعات بیشتر در زمینه اجرای برنامه ارتقای هیئت علمی، که در این کتاب به آن پرداخته شده است، می‌توانید به کتاب راهنمای مجریان یادگیری مراجعه کنید.